

REGLEMENT

ELEKTRISCHE ROLSTOELHOCKEY

Super League

Goedgekeurd op 5 juni 2007

Lid van

Partners

Electrabel

met steun van
de Vlaamse gemeenschap
en Blesse

VLAAMSE LIGA GEHANDICAPTENSPOORT VZW

Zulderlaan 13 | 9000 Gent | Tel. 09-243 11 70 | Fax 09-243 11 79 | Info@vlg.be | www.vlg.be

SPELREGLEMENTEN
ELEKTRISCHE ROLSTOELHOCKEY SUPER LEAGUE

Inhoudsopgave

Artikel A.	DOEL VAN HET SPEL	4
A.1.	Doel van het spel	4
Artikel B.	HET SPEELVELD.....	4
B.1.	Afmetingen	4
B.2.	Begrenzing	4
B.3.	Belijning, gebieden en stippen	4
B.4.	Het doel	5
Artikel C.	HET SPEELMATERIAAL	5
C.1.	De bal	5
C.2.	Handstick	6
C.3.	De T-stick.....	6
C.4.	De rolstoel	7
C.5.	Wedstrijd uitrusting.....	8
Artikel D.	HET TEAM.....	8
D.1.	Spelers.....	8
D.2.	Aanvoerder	9
D.3.	Wissels.....	9
D.4.	Coaches	10
Artikel E.	SCHEIDSRECHTERS, SCORETELLERS, TIJDOPNEMERS EN HUN TAKEN.....	10
E.1.	Scheidsrechters	10
E.2.	Taken en verantwoordelijkheden van de hoofdscheidsrechter	10
E.3.	Taken en verantwoordelijkheden van beide scheidsrechters	11
E.4.	Taken van de scoreteller en tijdopnemer	12
Artikel F.	BEPALINGEN BETREFFENDE DE TIJD	13
F.1.	Speeltijd	13
F.2.	Belaste time-out	13
Artikel G.	BEPALINGEN BETREFFENDE DE ROLSTOEL, BAL EN STICK.....	14
G.1.	Rijden met de rolstoel	14
G.2.	Het spelen van de bal	14
G.3.	Gebruik van de stick.....	15
Artikel H.	BEPALINGEN BETREFFENDE HET SPEL	16
H.1.	Doelpunt	16
H.2.	Uitbal	16
H.3.	Bal-vast-situatie	17
H.4.	Drie-seconden-regel.....	17
H.5.	Doelgebiedregel.....	18

Artikel I.	PERSOONLIJK CONTACT EN OVERTREDINGEN	18
I.1.	Persoonlijk contact	18
I.2.	(On)opzettelijke overtredingen	19
I.3.	Een zware opzettelijke overtreding	20
I.4.	Wangedrag	21
Artikel J.	STRAFFEN.....	22
J.1.	Waarschuwing (blauwe kaart).....	22
J.2.	Tijdsstraf (gele kaart)	22
J.3.	Diskwalificatie (rode kaart).....	23
Artikel K.	SPELHERVATTING	23
K.1.	Beginbal	23
K.2.	Scheidsrechtersbal	24
K.3.	Keeperbal	24
K.4.	Vrije bal	25
K.5.	Strafbal	26
K.6.	Strafbalreeksen	27
Appendix 1.	SIGNALEN VOOR DE SCHEIDSRECHTERS	29
Ap. 1.1.	Algemene signalen	29
Ap. 1.2.	Signalen bij overtredingen	29
Ap. 1.3.	Signalen bij straffen	30
Ap. 1.4.	Signalen bij spelherlevatting	30
Appendix 2.	OVERTREDINGEN, STRAFFEN EN SPELHERVATTING	31
Appendix 3.	TOELICHTING BIJ 'PERSOONLIJK CONTACT'	32
Ap. 3.1.	Persoonlijk contact is niet toegestaan!	32
Ap. 3.2.	Persoonlijk contact	32
Ap. 3.3.	Botsen	32
Ap. 3.4.	Afschermen/hinderen	33
Ap. 3.5.	Aanvaard afschermen	33
Ap. 3.6.	Ongeoorloofd afschermen	33
Ap. 3.7.	Blokken en obstructie	33
Ap. 3.8.	Het drijven van de bal	34
Ap. 3.9.	Het verdedigen van een speler in balbezit.....	34
Ap. 3.10.	Het verdedigen van een speler zonder balbezit.....	34
Ap. 3.11.	Definities omtrent 'persoonlijk contact'.....	35
Appendix 4.	BRONVERMELDING	36

Artikel A.: Doel van het spel

A.1 Doel van het spel

- A.1.1. Het doel van het spel is om meer doelpunten te scoren dan de tegenstander, terwijl er gespeeld wordt volgens de regels en reglementen.
- A.1.2. Het spel moet gespeeld worden volgens de Belgische regels voor elektrische rolstoelhockey beschreven in de "Belgische spelreglementen van het elektrische rolstoelhockey Super League" en de "Belgische Competitie Reglementen".

Artikel B.: Het speelveld

B.1 Afmetingen

- B.1.1 Het speelveld is een rechthoekig, hard en glad oppervlak zonder obstakels met afgeronde hoeken (zie artikel B.2.2).
- B.1.2 Het speelveld moet 26m lang en 16m breed zijn. Afwijkingen zijn toegestaan met als minimum 24m lang en 14m breed en als maximum 26m lang en 16m breed.

B.2 Begrenzing

- B.2.1 Het speelveld dient begrensd te worden door balken met een minimale hoogte van 20cm die aan de binnenzijde van het speelveld een hoek van 80 tot 90 graden moeten vormen met de speelvloer. Afwijkingen zijn toegestaan met als minimum hoogte 9cm en als maximum hoogte 50cm.
- B.2.2 Alle hoeken van het speelveld zijn afgeronde hoeken. Afwijkingen zijn toegestaan: een driehoek met een diagonaal van 60 tot 70cm.

B.3 Belijning, gebieden en stippen

- B.3.1 Het speelveld bestaat uit de volgende lijnen, gebieden en stippen:
- Middenlijn: De middenlijn is parallel ten opzicht van de korte zijde van het speelveld en verdeelt het speelveld in twee gelijke delen.
  - Strafballijn: De strafballijn is parallel ten opzichte van de korte zijden van het speelveld op 7,5m gemeten vanaf de korte zijden van het speelveld en op 5m van de doellijn.
  - Strafbalzone: De zone tussen de strafballijn en de korte zijden van het speelveld, inclusief de strafballijn.
  - Doelgebied: De halve cirkel, inclusief de doelgebiedlijn en de doellijn voor elk doel.
  - Doelgebiedlijn: De halve cirkel die het doelgebied afbakent. Hij heeft een radius van 1,75m gemeten vanaf het middelpunt van de doellijn.

- Doellijn: De doellijn is parallel ten opzichte van de korte zijden van het speelveld op 2,5m gemeten vanaf de korte zijden van het speelveld in het midden van het speelveld. Het is de lijn die de doelpaallijnen verbindt.
- Doelpaallijn: De plaats van de doelpaal wordt aangeduid met korte lijnen, loodrecht op de doellijn.
- Middenstip: In het midden van de middenlijn.
- Strafbalstip: In het midden van de strafballijn. Dit wil zeggen op 5m van de doellijn.
- Scheidsrechterzone: De ruimte rond het speelveld, 1m breed.
- Neutrale zone: De zone tussen beide strafballijnen. Deze zone is 9–11m lang en 14–16m breed.
- Teamzone: Een zone, 1m buiten het veld, tussen de strafballijn en de korte zijden van het speelveld. De spelers verlaten en betreden het terrein ter hoogte van hun teamzone.
- Tijdstrafzone: Een zone aan weerszijden van de wedstrijdtafel, 1m buiten het speelveld, met een maximale breedte van 3m, gemeten vanaf de wedstrijdtafel.
- Wedstrijdtafel: Een tafel die 1m buiten het speelveld staat ter hoogte van de middenlijn.
- Toeschouwerzone: De ruimte rond het speelveld, achter de scheidsrechterzone. Aan de kant van de teamzones en wedstrijdtafel mogen er echter geen toeschouwers aanwezig zijn.

B.3.2 Alle markeringen moeten gedaan worden met lijnen van 4–5cm dik in een duidelijk zichtbare kleur.

B.4 Het doel

- B.4.1 De doelbreedte bedraagt 250cm, gemeten vanaf de binnenkant van de doelpalen.
- B.4.2 De doelhoogte bedraagt 20cm, gemeten vanaf de speelvloer tot de onderkant van de dwarsligger.
- B.4.3 De diepte van het doel bedraagt 40cm, gemeten van de voorzijde van de doelpaal tot de achterbalk onderaan het doel.
- B.4.4 De doelnetten moeten stevig aan de doelpalen en de dwarsligger bevestigd zijn. De mazen van de doelnetten moeten klein genoeg zijn zodat de bal er niet doorheen kan.
- B.4.5 Het doel wordt met de doelpalen geplaatst op de doelpaallijnen.
- B.4.6 De opening van het doel wordt gericht naar de middenstip.

Artikel C.: Het speelmateriaal

C.1 De bal

- C.1.1 Er wordt gespeeld met een ronde, holle kunststofbal met gaten.
- C.1.2 De omtrek van de bal bedraagt minimaal 22,4cm en maximaal 23,5cm.

- C.1.3 Het gewicht van de bal bedraagt 23 gram met een maximale afwijking van 1 gram.
- C.1.4 De bal heeft 26 gaten.

C.2 Hanstick

- C.2.1 De handstick is gemaakt van niet-doorschijnend, synthetisch materiaal.
- C.2.2 De handstick heeft geen ruwe, uitstekende of andere scherpe delen.
- C.2.3 De steel van de stick mag niet langer zijn dan 112cm.
- C.2.4 De stick moet ontworpen zijn in één stuk. Indien de stick niet ontworpen is in één stuk, moet het speelvlak bevestigd worden door middel van krammen of schroeven in de daarvoor voorziene gaten.
- C.2.5 Het speelvlak van de stick mag niet langer zijn dan 27cm met een maximale hoogte van 8cm.
- C.2.6 Het speelvlak van de stick heeft een minimumdikte van 0,8cm en een maximumdikte van 2cm.
- C.2.7 De curve van het speelvlak mag niet meer bedragen dan 3cm, gemeten vanaf de onderste rand van het hoogste punt van het speelvlak wanneer de stick op een vlakke ondergrond ligt.
- C.2.8 Een speler mag een handstick niet vastmaken aan de rolstoel wanneer de speler niet in staat is om de stick vast te houden.
- C.2.9 Een speler mag een handstick vastmaken aan een deel van het lichaam wanneer de speler niet in staat is om de stick vast te houden.
- C.2.10 Een speler die een handstick gebruikt die niet volgens artikel C.2. is beschreven, wordt door de scheidsrechter van het veld gestuurd.

C.3 De T-stick

- C.3.1 De T-stick wordt bevestigd aan de rolstoel.
- C.3.2 De afstand van de voorkant van het speelvlak van de T-stick tot aan het voorste, vaste punt van de rolstoel mag niet meer dan 50cm bedragen.
- C.3.3 De T-stick heeft één speelvlak en mag één paar zijvleugeltjes hebben.
- C.3.4 Het speelvlak en de zijvleugeltjes van de T-stick bestaan uit niet-doorschijnend synthetisch materiaal.
- C.3.5 De bevestiging tussen de zijvleugeltjes en het speelvlak en de bevestiging tussen de T-stick en de rolstoel mag gemaakt zijn van metaal en/of aluminium.

- C.3.6 De onderdelen van de bevestiging buiten het speelvlak moeten minimaal 10cm boven de grond hangen zodat de bal er onder kan rollen.
- C.3.7 Het speelvlak van de T-stick mag een maximale lengte van 30cm hebben.
- C.3.8 De hoogte van het speelvlak mag maximaal 10cm bedragen over een minimum van 20cm, gemeten vanaf de voorzijde van de T-stick.
- C.3.9 Het speelvlak en de zijvleugeltjes van de T-stick mogen maximaal 2cm dik zijn.
- C.3.10 De zijvleugeltjes mogen op elke plaats aan het middenblad bevestigd worden met een hoek tussen 75 en 90 graden.
- C.3.11 De zijvleugeltjes hebben een maximale lengte en hoogte van 10cm.
- C.3.12 De zijvleugeltjes mogen aan het uiteinde worden omgebogen (maximaal 2cm), de binnenhoek mag echter niet meer dan 135 graden bedragen.
- C.3.13 Een speler die een T-stick gebruikt die niet volgens artikel C.3. is beschreven, wordt door de scheidsrechter van het veld gestuurd.

C.4 De rolstoel

- C.4.1 De rolstoel dient een elektrisch aangedreven rolstoel te zijn met minimaal 4 en maximaal 6 wielen, inclusief veiligheidswielen. Elektrische scooters zijn niet toegelaten.
- C.4.2 De rolstoel mag geen scherpe, uitstekende delen hebben.
- C.4.3 Alle beweegbare en aanpasbare delen van de rolstoel, met uitzondering van de wielen en veiligheidswielen, moeten minimum 10cm van de grond hangen zodat de bal er onder kan rollen.
- C.4.4 Geen onnodige en wegneembare obstakels en attributen mogen onder, op, in of aan de rolstoel bevestigd zijn.
- C.4.5 Het is toegestaan om, ter bescherming van het lichaam en/of de rolstoel, met een bescherming rond de rolstoel te spelen. De bescherming moet ten minste op 10cm hoogte hangen zodat de bal er onder kan rollen en mag niet meer dan 5cm uitsteken over elke kant van de rolstoel, inclusief de dikte van de bescherming.
- C.4.6 Het is toegestaan om, ter bescherming van de benen en/of voeten, met bescherming rond de benen en/of voeten te spelen. De bescherming moet ten minste op 10cm hoogte hangen zodat de bal er onder kan rollen en mag niet meer dan 5cm uitsteken over elke kant van de benen en/of voeten, inclusief de dikte van de bescherming.
- C.4.7 De rolstoel moet grijze banden hebben die geen sporen nalaten op het speelveld.
- C.4.8 Een speler die een rolstoel gebruikt die niet volgens artikel C.4. is beschreven, wordt door de scheidsrechter van het veld gestuurd.

C.5 Wedstrijd uitrusting

- C.5.1 Een wedstrijdtafel staat 1m buiten het speelveld ter hoogte van de middenlijn.
- C.5.2 De wedstrijdtafel bevat een scorebord, ten minste 3 ballen, een klok, een timer, een bel, het wedstrijdformulier en een pen.

Artikel D.: Het team

D.1 Spelers

- D.1.1 Elk team start de wedstrijd met één doelverdediger en vier veldspelers.
- D.1.2 Elk team speelt de wedstrijd met maximaal 3 handstickspelers gelijktijdig, inclusief spelers met tijdstraf of diskwalificatie.
- D.1.3 De doelverdediger mag uitsluitend deelnemen met een T-stick bevestigd aan de rolstoel
- D.1.4 Een team wisselt van speelhelft na de eerste wedstrijd helft.
- D.1.5 Spelers spelen tijdens de wedstrijd met veiligheidsgordel(s).
- D.1.6 Spelers mogen geen onnodige en wegneembare attributen bij zich hebben of in, aan of op de rolstoel bevestigd hebben.
- D.1.7 Alle veldspelers van een team dienen een speelshirt van dezelfde kleur te dragen, maar in een verschillende kleur dan de tegenstanders.
- D.1.8 De doelverdediger moet een speelshirt dragen met een verschillende kleur dan zijn ploeggenoten en de tegenstanders.
- D.1.9 Aan de achterkant van de rolstoel hangt een bord met daarop de naam van de speler boven het nummer. Het formaat van dit bord is minimum A4.
- D.1.10 Advertentie op de speelshirts en/of de rolstoelen mag, zolang de nummer en naam duidelijk zichtbaar blijven.
- D.1.11 Een speler die niet voldoet aan de artikels D.1.1 tot en met D.1.10 wordt door de scheidsrechter van het veld gestuurd.
- D.1.12 Een speler mag bescherming dragen zoals helm, oog-, knie-, scheenbeen- of armbescherming.
- D.1.13 Een speler of team mag tijdens het spel het speelveld niet verlaten zonder toestemming van de hoofdscheidsrechter. Als een speler of team zonder toestemming het veld verlaat, wordt dit aanzien als wangedrag (zie artikel I.4) en kan de speler of het team gediskwalificeerd worden (zie artikel J.3).

D.2 Aanvoerder

- D.2.1 Elk team moet een aanvoerder hebben die herkenbaar is door een aanvoerdersband aan de bovenarm.
- D.2.2 De aanvoerder vertegenwoordigt zijn team en mag op een beleefde manier een scheidsrechter aanspreken over uitleg van de regels of om noodzakelijke inlichtingen te verkrijgen.
- D.2.3 Voor de start van de wedstrijd gaat de aanvoerder bij de hoofdscheidsrechter om te tossen.
- D.2.4 Het team dat de toss wint mag ofwel beslissen om te beginnen ofwel beslissen welk doel ze wensen te verdedigen.
- D.2.5 Als de aanvoerder het veld verlaat, moet de aanvoerder de hoofdscheidsrechter meedelen welke speler hem tijdens zijn afwezigheid vervangt.
- D.2.6 De aanvoerders moeten het wedstrijdformulier onmiddellijk na de wedstrijd controleren en tekenen.

D.3 Wissels

- D.3.1 Ieder team mag over maximaal 5 wisselers beschikken.
- D.3.2 Bij de start van de wedstrijd dienen de wisselers zich buiten het speelveld op te stellen in de teamzone van de eigen verdedigingshelft.
- D.3.3 Alle wisselers blijven gedurende de wedstrijd in de teamzone, vermeld in artikel D.3.2. De wisselers veranderen niet van teamzone na de eerste wedstrijd.
- D.3.4 Een speler die gewisseld moet worden, wordt door zijn coach (of diens vervanger) aangemeld bij de tijdopnemer (zie artikel D.4).
- D.3.5 De coach mag onbeperkt spelerswissels aanvragen.
- D.3.6 De tijdopnemer (zie artikel E.4) geeft de wissel door aan de hoofdscheidsrechter. De hoofdscheidsrechter staat de wissel toe bij het eerstvolgende dode moment in het spel.
- D.3.7 De wissel dient uitgevoerd te worden in de wisselzone aan de eigen teamzone. De wissel dient zo snel mogelijk uitgevoerd te worden. Overtreding op dit artikel kan door de scheidsrechter bestraft worden volgens artikel I.2. en artikel I.4. (vertraging van de wedstrijd.).
- D.3.8 Wanneer de wisselers zich opgesteld heeft, wordt het spel hervat met hetgeen waarvoor de scheidsrechter heeft gefloten.
- D.3.9 Als een defect aan een rolstoel of een gekwetste speler niet binnen 30 seconden verholpen of geholpen kan worden, dient de betreffende speler gewisseld te worden, zodat het spel verder kan gaan.

D.4 Coaches

- D.4.1 Een coach en één assistent-coach mogen een team leiden.
- D.4.2 Een coach is verantwoordelijk voor:
- het respecteren door de spelers van de artikels met betrekking tot de stick (artikel C.2+C.3), de rolstoel (artikel C.4.) en het team (Artikel D).
  - het controleren van de namen van de spelers op het wedstrijdformulier, vóór de aanvang van de wedstrijd.
  - het op tijd klaarstaan van het team op het veld, klaar om te beginnen spelen.
  - het aanvragen van de wissels bij de tijdopnemer (zie artikel D.3).
  - het aanvragen van een belaste time-out bij de tijdopnemer (zie artikel F.2).
- D.4.3 Gedurende de wedstrijd moet de coach in de eigen teamzone blijven.

Artikel E.: Scheidsrechters, scoretellers, tijdopnemers en hun taken

E.1 Scheidsrechters

- E.1.1 Een wedstrijd wordt geleid door twee scheidsrechters; een hoofdscheidsrechter en een tweede scheidsrechter.
- E.1.2 Beide scheidsrechters fluiten voor ALLE overtredingen waar ook op het speelveld, maar uiteindelijk zijn ze verantwoordelijk voor één deel van het speelveld dat is verdeeld door middel van een hypothetische diagonale lijn.
- E.1.3 In de rust wisselen zij niet van speelhelft.
- E.1.4 Beide scheidsrechters worden bijgestaan door een scoreteller en een tijdopnemer (zie artikel E.4).
- E.1.5 Het tenue van de scheidsrechters moet minimaal bestaan uit sportschoenen, een scheidsrechtersshirt, een fluit, een chronometer en de strafkaarten.

E.2 Taken en verantwoordelijkheden van de hoofdscheidsrechter

- E.2.1 De hoofdscheidsrechter is verantwoordelijk voor:
- de toss: voor de start van de wedstrijd wordt een muntstuk getost in het bijzijn van beide kapiteins om te beslissen welk team mag starten. Het team dat de toss wint mag, ofwel beslissen om te beginnen ofwel beslissen welk doel ze wensen te verdedigen.
  - het bijhouden van de tijd met een chronometer voor extra tijdscontrole.
  - het officieel stoppen van de wedstrijd door het eindsignaal te fluiten.
  - het neerschrijven van klachten of andere onregelmatigheden en inbreuken op de regels;

- het controleren van het volledige wedstrijdformulier en het dan als laatste tekenen.

E.3 Taken en verantwoordelijkheden van beide scheidsrechters

- E.3.1 Voor de start van iedere wedstrijd inspecteren beide scheidsrechters of:
- het speelveld voldoet aan de eisen volgens artikel B.1, B.2 en B.3
  - de doelen voldoen aan de eisen volgens artikel B.4.
  - de ballen voldoen aan de eisen volgens artikel C.1.
  - de sticks voldoen aan de eisen volgens artikel C.2. en C.3.
  - de rolstoelen voldoen aan de eisen volgens artikel C.4.
  - de wedstrijdtafel voldoet aan de eisen volgens artikel C.5.
  - de teams voldoen aan de eisen volgens artikel D.
- E.3.2 Beide scheidsrechters gebruiken het wedstrijdformulier vóór de aanvang van de wedstrijd om na te gaan of de spelers die klaarstaan om te spelen, gerechtigd zijn om deel te nemen.
- E.3.3 De scheidsrechters moeten de wedstrijd overeenkomstig de regels leiden. Dit houdt in:
- duidelijk aan de tijdopnemer aangeven wanneer de wedstrijdklok moet aan- of afgezet worden.
  - het teken geven dat wissels mogen plaatsvinden.
  - het teken geven dat een belaste time-out mag plaatsvinden.
  - het teken geven dat een uit het veld gezonden speler weer aan het spel mag deelnemen.
  - na ieder doelpunt de stand controleren en goedkeuren.
  - reageren op het belsignaal van de tijdopnemer.
  - spelers erop wijzen dat zij de bal onbespeelbaar maken en dat de 3-seconden-regel ingaat (zie artikel H.4.).
  - het geven van straffen.
  - de scoreteller het nummer doorgeven van de speler die gescoord heeft en de speler die de assist gegeven heeft.
  - de scoreteller het nummer geven van de gestrafte speler, het type en de duur van de straf.
  - de tijdopnemer op de hoogte stellen van de duur van de straf.
  - de doelen en de afbakening zo snel mogelijk terugzetten wanneer die verschoven zijn.
  - een gevallen stick zo snel mogelijk teruggeven aan de speler.
  - wegsturen van een coach, wisselspeler of supporter wanneer deze zonder toestemming het speelveld betreden.
  - EHBO verlenen bij ongevallen.
  - controleren en goedkeuren van de eindscore.
  - controleren en tekenen van het wedstrijdformulier.
- E.3.4 De scheidsrechters fluiten en geven een overeenkomstig signaal voor:
- het begin en einde van elke speelhelft.
  - een doelpunt.
  - een uitbal.
  - een bal-vast-situatie.
  - een overtreding.
  - een blessure.
  - het hervatten van het spel met een beginbal, keeperbal, vrije bal, scheidsrechtersbal, strafbal.

- E.3.5 De scheidsrechter moet niet fluiten voor:
- een gevallen stick, tenzij het is veroorzaakt door een fout. Eén van de scheidsrechters zal zo snel mogelijk proberen de stick terug te geven aan de speler.
  - een bal die hoger dan 20cm van de grond gespeeld wordt via een rolstoel, afbakening of scheidsrechter. Dit wordt aanzien als toevallig en is dus geen reden om het spel stil te leggen, tenzij er een doelpunt uit voortvloeit. Het doelpunt wordt ongeldig verklaard. Het spel wordt hervat met een keeperbal.
  - een onverwacht defect aan een rolstoel. Tijdens het volgend dood moment moet men proberen het defect te verhelpen. Als de rolstoel niet binnen de 30 seconden hersteld kan worden, moet de speler gewisseld worden.
  - een bal geraakt door een scheidsrechter tijdens de wedstrijd. Indien een doelpunt gemaakt wordt door zo'n bal, telt het doelpunt niet. Het spel wordt hervat met een keeperbal.
  - wangedrag. Een scheidsrechter mag wachten om een straf te geven tot een volgend dood moment.
  - Voordeelregel. Als een scheidsrechter van mening is dat een fout geen nadeel geeft aan het team in balbezit, mag de scheidsrechter beslissen om niet te fluiten en het spel te laten doorspelen.
- E.3.6 Beide scheidsrechters zijn bevoegd beslissingen te nemen in alle gevallen waarin de regels niet voorzien.

E.4 Taken van de scoretteller en tijdopnemer

- E.4.1 De tijdopnemer en de scoretteller reageren op de signalen van de scheidsrechters.
- E.4.2 De taken van de tijdopnemer houden in:
- bediening van de wedstrijdklok op basis van de signalen van de scheidsrechters (zie artikel F.1.).
  - door middel van een belsignaal de scheidsrechters op de hoogte brengen van het einde van een wedstrijd helft of extra tijd.
  - door middel van een belsignaal de scheidsrechters op de hoogte brengen van een aanvraag tot wissel of belaste time-out.
  - door middel van een chronometer een belaste time-out meten (1 minuut) (zie artikel F.2). De tijdopnemer verwittigt de scheidsrechter van het einde van de belaste time-out door middel van een belsignaal.
  - door middel van een chronometer een tijdstraf van een speler meten (2 minuten). De tijdopnemer verwittigt de scheidsrechter van het einde van de tijdstraf door middel van een belsignaal.
  - 30 seconden chronometrereren in geval van een rolstoeldefect of een kwetsuur en een belsignaal geven aan de scheidsrechters om het einde aan te geven.

- E.4.3 De taken van de scoreteller houden in:
- het wedstrijdformulier bijhouden tijdens de wedstrijd.
  - de score op het scorebord bijhouden. Dit houdt in dat de score getoond wordt aan de kant van de eigen speelhelft.
  - de score omwisselen na een wedstrijdhelft.
  - het tijdstip van de goal en het nummer van de speler die de goal gemaakt heeft noteren op het wedstrijdformulier.
  - het tijdstip van een straf, de aard van de straf en de nummer van de gestrafte speler noteren op het wedstrijdformulier.

Artikel F.: Bepalingen betreffende de tijd

F.1 Speeltijd

- F.1.1 De wedstrijd bestaat uit twee helften van 20 minuten (zie artikel F.1.5), met daartussen een pauze van 10 minuten.
- F.1.2 De tijd gaat in (time-in): de tijdopnemer start de wedstrijdklok na het signaal van de scheidsrechters:
- bij het begin van elke speelhelft of verlenging.
  - na een time-out (zie artikel F.1.5).
- F.1.3 De bal is in het spel zodra deze wordt aangeraakt nadat de scheidsrechter het signaal geeft dat het spel begint of hervat wordt met een beginbal, scheidsrechtersbal, innemen van een uitbal, keeperbal, vrije bal of strafbal.
- F.1.4 Het spel is dood wanneer de scheidsrechter het signaal geeft voor:
- een doelpunt.
  - een uitbal.
  - een bal-vast-situatie.
  - een overtreding.
  - een rolstoeldefect.
  - een blessure.
  - het einde van een speelhelft of verlenging.
- F.1.5 Een time-out vindt plaats en de wedstrijdklok wordt stopgezet wanneer de scheidsrechter het teken geeft voor:
- het einde van een speelhelft of verlenging.
  - een belaste time-out (max. 1 minuut).
  - onderbreking van het spel voor het wegzenden van een speler, coach of toeschouwer.
  - bij abnormaal oponthoud kan de hoofdscheidsrechter beslissen om de tijd te laten stoppen of langer te laten doorspelen.

F.2 Belaste time-out

- F.2.1 Gedurende elke speelhelft mag aan elk team 1 belaste time-out worden toegestaan.
- F.2.2. De duur van een belaste time-out bedraagt maximaal 1 minuut.
- F.2.3 Een ongebruikte belaste time-out mag niet naar een volgende speelhelft worden overgedragen.

- F.2.4 Een coach heeft het recht een belaste time-out bij de tijdopnemer aan te vragen.
- F.2.5 De tijdopnemer moet onmiddellijk de hoofdscheidsrechter een teken geven dat er een belaste time-out is aangevraagd.
- F.2.6 De scheidsrechter staat de belaste time-out toe tijdens een volgend dood moment.
- F.2.7 De tijdopnemer moet de tijd van de belaste time-out opnemen en, wanneer de tijd verstreken is, een teken geven aan de hoofdscheidsrechter.
- F.2.8 Wanneer het team dat de belaste time-out heeft aangevraagd speelklaar is vóór het einde van de belaste time-out, heeft de hoofdscheidsrechter de bevoegdheid om het spel onmiddellijk te hervatten.
- F.2.9 De wedstrijd wordt hervat met hetgeen waarvoor het spel is stopgezet.

Artikel G.: Bepalingen betreffende de rolstoel, bal en stick

G.1 Rijden met de rolstoel

- G.1.1 De voeten moeten op de voetplanken staan, tenminste 10cm boven de speelvloer. Indien nodig, moeten de voeten/benen vastgemaakt worden aan de rolstoel voor veiligheidsredenen. Indien om redenen eigen aan de speler geen voetplanken worden gebruikt, dienen de voeten zich tenminste 10cm boven de speelvloer te bevinden.
- G.1.2 Tijdens de wedstrijd moet een speler te allen tijde met zijn zitvlak in contact zijn met de zitting van de rolstoel.
- G.1.3 De snelheid van de rolstoelen moet zodanig zijn dat elke beweging veilig is en met respect ten opzichte van de regels betreffende 'persoonlijk contact' (zie artikel I.). Gevaarlijk rijgedrag is niet toegestaan. De scheidsrechters moeten dit beoordelen.
- G.1.4 Rolstoelcontact met rolstoel, stick of lichaam van een andere speler is niet toegestaan volgens artikel I.4.
- G.1.5 Overtredingen van artikel G.1.1 tot en met G.1.4 worden bestraft door de scheidsrechter op basis van artikel I. en artikel J..

G.2 Het spelen van de bal

- G.2.1 De bal mag enkel met de stick of de rolstoel gespeeld worden.
- G.2.2 De bal mag in elke richting worden gespeeld.
- G.2.3. De bal mag niet hoger dan 20cm gespeeld worden. Overtredingen van dit artikel worden bestraft door de scheidsrechter op basis van artikel I. en artikel J..

- G.2.4 Als de bal wordt gespeeld of opgelift via een rolstoel, de afbakening, het doel of een scheidsrechter en dus meer dan 20cm boven de speelvloer stijgt, wordt dit aanzien als toevallig en is er geen reden om het spel stil te leggen, tenzij dit een doelpunt veroorzaakt. Dit doelpunt wordt ongeldig verklaard.
Het spel wordt hervat met een keeperbal.
- G.2.5 Een veldspeler of doelverdediger mag:
- de bal niet opzettelijk platrijden. Deze overtreding kan (on)opzettelijk plaatsvinden en wordt dan bestraft volgens artikel I.2. en artikel J.
  - de bal niet opzettelijk oppakken, schoppen, gooien, koppen, vangen, slaan, bijhouden of meenemen met (een deel van) het lichaam (zie artikel I.3.1).
  - de bal niet uit het doelgebied spelen, met uitzondering van de doelverdediger (zie artikel H.5.1 en I.3.1).
  - niet opzettelijk tijdens een dood moment de bal slaan in een verkeerde richting (zie artikel I.3.1).
  - de bal niet ongecontroleerd spelen in de richting van een ander persoon op zo'n manier dat het gevaarlijk of intimiderend is voor deze persoon (= 'gevaarlijk spel', zie artikel I.3.1).

G.3 Gebruik van de stick

- G.3.1 Stickcontact met de stick of rolstoel van een andere speler is enkel toegestaan bij een poging om de bal te spelen op een geoorloofde manier (zie artikel I.1.5).
- G.3.2 Stickcontact met het lichaam van een andere speler is niet toegestaan (= 'persoonlijk contact', zie artikel I.1.5).
- G.3.3 De overtredingen vernoemd in artikel G.3.1 en G.3.2. kunnen (on)opzettelijk gebeuren en kunnen bestraft worden volgens artikel I.2 en artikel J..
- G.3.4 Een speler mag niet:
- de stick opzettelijk laten vallen.
  - de stick van de tegenstander uit zijn handen rijden.
  - de stick van de tegenstander hinderen, optillen of haken.
  - met de stick rond een wiel van de tegenstanders rolstoel of lichaam haken.
  - houwen op de stick of rolstoel van de tegenstander
- De overtredingen kunnen (on)opzettelijk gebeuren en kunnen bestraft worden volgens artikel I.2 en artikel J..
- G.3.5 Gevaarlijk spel is niet toegestaan.
Een veldspeler of doelverdediger mag niet:
- de stick gooien.
  - de stick heffen op zo'n manier dat het gevaarlijk of intimiderend is voor een andere persoon.
  - hard houwen op de stick of rolstoel van de tegenstander.
  - slaan, houwen of steken met de stick naar een andere persoon of in zijn richting.
- Deze overtredingen zijn zware overtredingen en kunnen bestraft worden volgens artikel I.3. en artikel J.3.

Artikel H.: Bepalingen betreffende het spel

H.1 Doelpunt

- H.1.1 Een doelpunt wordt gemaakt als de bal in zijn geheel de doellijn is gepasseerd tussen de doelpaallijnen en onder de dwarslijger.
- H.1.2 Een doelpunt telt voor één punt.
- H.1.3 Een doelpunt gemaakt door een T-stickspeler telt voor twee punten. Een doelpunt gemaakt door een T-stickspeler uit een strafbal telt voor één punt.
- H.1.4 Wanneer het doel verschoven is terwijl er een doelpunt gescoord wordt, telt het doelpunt wanneer de bal in zijn geheel de doellijn is gepasseerd tussen de doelpaallijnen waar de doelpalen zouden staan. Dit is ter oordeel van de scheidsrechter (zie regel H.5.3).
- H.1.5 Een doelpunt rechtstreeks gemaakt (zonder tussenkomst van een andere speler z'n stick of rolstoel op de aanvallende kant van het veld) door een team vanaf de eigen helft, inclusief de middenlijn, telt niet. Overtreding op deze regel kan bestraft worden volgens artikel I.2 en artikel J.. De wedstrijd wordt hervat met een keeperbal.
- H.1.6 Een doelpunt, gemaakt wanneer een aanvallende speler zich op enige wijze in het doelgebied van de tegenstander bevindt of de doelverdediger op om het even welke manier hindert in zijn doelgebied, telt niet (zie artikel H.5.1 en H.5.2). Overtreding op deze regel kan bestraft worden volgens artikel I.2 en artikel J..
- H.1.7 Een eigen doelpunt (owngoal) telt altijd, ongeacht van welke plaats geschoten wordt. Een eigen doelpunt van een T-stickspeler telt slechts voor één punt.
- H.1.8 Na een doelpunt wordt het spel hervat met een beginbal.

H.2 Uitbal

- H.2.1 De bal is uit wanneer deze over de begrenzing of op het doelnet gespeeld wordt.
- H.2.2 De speler die als laatste de bal heeft aangeraakt, voordat deze buiten het speelveld ging, heeft de bal uitgespeeld.
- H.2.3 De bal kan onopzettelijk of opzettelijk uitgespeeld worden. Het team dat de bal uitgespeeld heeft, kan bestraft worden volgens artikel I.2 en artikel J..
- H.2.4 Wanneer de bal uitgespeeld wordt over de *lange zijde* van het speelveld *buiten* de strafbalzone en een vrije bal wordt toegekend, dan wordt de vrije bal genomen 2m van de zijlijnbegrenzing op de plaats waar de bal uitgespeeld werd.

- H.2.5 Wanneer de bal uitgespeeld wordt over de *lange zijde* van het speelveld *binnen* de strafbalzone en een vrije bal wordt toegekend, dan wordt de vrije bal genomen 2m van de zijlijnbegrenzing op de strafballijn.
- H.2.6 Wanneer de bal uitgespeeld wordt over de *korte zijde* van het speelveld en een vrije bal wordt toegekend, dan wordt de vrije bal genomen op strafballijn overeenkomstig de plaats waar de bal uitgespeeld werd, ten minste 2m van de lange zijde.
- H.2.7 Wanneer de bal uitgespeeld wordt *op het doelnet* en een vrije bal wordt toegekend, dan wordt de vrije bal genomen op strafballijn overeenkomstig de plaats waar de bal op het doelnet blijft liggen.

H.3 Bal-vast-situatie

- H.3.1 Een bal-vast-situatie komt voor wanneer de bal onbespeelbaar is omdat:
- een doelverdediger de bal langer dan 3 seconden belemmert met de rolstoel en/of stick, buiten het eigen doelgebied, maar binnen de eigen strafbalzone (zie artikel H.4.2).
  - een speler de bal langer dan 3 seconden belemmert en geen enkele mogelijkheid heeft om de bal speelbaar te maken.
  - de bal vastzit in een rolstoel.
  - de bal tussen twee spelers rolt en geen van beiden de bal kan bespelen.
- H.3.2 De wedstrijd wordt hervat met een scheidsrechtersbal (zie artikel K.2).

H.4 Drie-seconden-regel

- H.4.1 Een doelverdediger mag binnen het eigen doelgebied de bal langer dan 3 seconden belemmeren met de rolstoel en/of stick. De wedstrijd wordt hervat met een keeperbal (zie artikel K.3).
- H.4.2 Een doelverdediger mag de bal langer dan 3 seconden belemmeren met de rolstoel en/of stick *buiten* het eigen doelgebied, maar *binnen* de eigen strafbalzone (zie artikel H.3.1). De wedstrijd wordt hervat met een scheidsrechtersbal (zie artikel K.2).
- H.4.3 Een doelverdediger mag de bal niet langer dan 3 seconden belemmeren met de rolstoel en/of stick *buiten* de eigen strafbalzone.
Overtreding op dit artikel kan bestraft worden volgens artikel I.2 en artikel J..
- H.4.4 Een veldspeler mag de bal niet langer dan 3 seconden belemmeren met de rolstoel en/of stick. De veldspeler moet van de bal weggrijden of de bal bespelen.
Overtreding op dit artikel kan bestraft worden volgens artikel I.2 en artikel J..
- H.4.5 De scheidsrechter maakt de betreffende speler erop attent dat de bal onbespeelbaar gemaakt wordt en dat de drie-seconden-regel ingaat. De scheidsrechter telt de drie seconden hoorbaar en zichtbaar.

H.5 Doelgebiedregel

- H.5.1 Geen enkele speler (met uitzondering van de doelverdediger van de verdedigende partij) mag de bal en/of het speelveld aanraken in het doelgebied (inclusief de doelgebiedcirkel) met (een deel van) de stick, (een deel van) de rolstoel of (een deel van) het lichaam. Ook overzwaaien over het doelgebied met de stick of een deel van het lichaam is niet toegelaten. Overtreding van dit artikel kan bestraft worden volgens artikel I.2 en artikel J.. Wanneer deze overtreding gebeurt tijdens een doelpoging met een duidelijke intentie om een doelpunt te voorkomen, wordt dit aanzien als een zware overtreding (zie artikel I.3).
- H.5.2 Geen enkele speler mag de doelverdediger om het even op welke manier hinderen in het doelgebied (inclusief de doelgebiedcirkel) met (een deel van) de stick, (een deel van) de rolstoel of (een deel van) het lichaam. Overtreding van dit artikel kan bestraft worden volgens artikel I.2 en artikel J.. Wanneer deze overtreding gebeurt tijdens een doelpoging met een duidelijke intentie om een doelpunt te voorkomen, wordt dit aanzien als een zware overtreding (zie artikel I.3).
- H.5.3 Noch de doelverdediger, noch een veldspeler mag het doel verschuiven. Overtreding van dit artikel kan bestraft worden volgens artikel I.2 en artikel J.. Wanneer deze overtreding gebeurt tijdens een doelpoging met een duidelijke intentie om een doelpunt te voorkomen, wordt dit aanzien als een zware overtreding (zie artikel I.3).

Artikel I.: Persoonlijk contact en overtredingen

I.1 Persoonlijk contact

- I.1.1 Met 'persoonlijk contact' wordt bedoeld: fysiek contact, rolstoelcontact en stickcontact.
- I.1.2 Persoonlijk contact is niet toegestaan, met uitzondering van stickcontact met de stick of rolstoel van een andere speler (zie artikel I.1.5).
- I.1.3 Fysiek contact is het aanraken van een andere speler zijn rolstoel, stick of lichaam met een deel van het eigen lichaam. Het volgende is niet toegestaan:
- vasthouden.
  - houwen/slaan.
  - vechten.
- I.1.4 Rolstoelcontact is het aanraken van de rolstoel, stick of lichaam van een andere speler met de eigen rolstoel (zie artikel G.1)

Het volgende is niet toegestaan:

- hinderen.
- wegduwen/afduwen.
- botsen/rammen/aanvallen/tegen de veldbegrenzing duwen.
- obstructie.
- doordringen.
- afsnijden.
- haken.
- vasthouden.
- vechten.

I.1.5 Stickcontact is het aanraken van een andere speler zijn rolstoel, stick of lichaam met de eigen stick. Enkel stickcontact met de stick of rolstoel van de tegenstander is toegestaan als gevolg van een geoorloofde poging om de bal te spelen (zie artikel G.3).

Het volgende is niet toegestaan:

- haken: obstructie, optillen of haken rond een tegenstander zijn stick, wiel of lichaam.
- slaan, houwen, steken, slaan met de bovenkant van de stick.
- vechten.

I.1.6 Indien het 'persoonlijk contact' plaatsvindt als gevolg van een geoorloofde poging de bal te spelen, dan mag dit contact als toevallig worden beschouwd en hoeft dit niet bestraft te worden, tenzij de speler waartegen het contact werd begaan er nadeel van ondervindt. Dit is ter oordeel van de scheidsrechter.

I.1.7 Persoonlijk contact kan (on)opzettelijk gebeuren over het volledige speelveld en kan bestraft worden volgens artikel I.2, I.3 en artikel J..

I.2 (On)opzettelijke overtredingen

I.2.1 Een overtreding is een schending van de spelregel die bestraft wordt met het verlies van de bal ten voordele van de tegenstander.

I.2.2 De aard van de bestraffing wordt bepaald door de ernst van de overtreding en wordt altijd beoordeeld door de scheidsrechter.

I.2.3 Een overtreding kan opzettelijk of onopzettelijk, binnen of buiten de eigen strafbalzone gebeuren.

I.2.4 Een speler die *om het even waar* op het speelveld een *onopzettelijke* overtreding begaat, krijgt een *waarschuwing* (zie artikel J.1) of een *tijdstraf* (zie artikel J.2) van de scheidsrechter (zie artikel I.2.2). De tegenstanders krijgen een *vrije bal* (zie artikel K.4) om de wedstrijd te hervatten.

I.2.5 Een speler die *buiten* de eigen strafbalzone een *opzettelijke* overtreding begaat, krijgt een *waarschuwing* (zie artikel J.1) of een *tijdstraf* (zie artikel J.2) van de scheidsrechter (zie artikel I.2.2). De tegenstanders krijgen een *vrije bal* (zie artikel K.4) om de wedstrijd te hervatten.

- I.2.6 Een speler die *binnen* de eigen strafbalzone een *opzettelijke* overtreding begaat, krijgt een *tijdstraf* (zie artikel J.2) van de scheidsrechter (zie artikel I.2.2).
De tegenstanders krijgen een *strafbal* (zie artikel K5) om de wedstrijd te hervatten.
- I.2.7 Wanneer 2 spelers van beide teams op hetzelfde moment ergens op het speelveld een overtreding begaan, worden beide spelers bestraft door de scheidsrechter (zie artikel I.2.2).
Een *scheidsrechtersbal* (zie artikel K.2) hervat de wedstrijd.
- I.2.8 Wanneer een speler voor de tweede keer in dezelfde wedstrijd een tijdstraf krijgt, wordt deze speler gediskwalificeerd (zie artikel J.3.) door de scheidsrechter (zie artikel 1.2.2).
- I.2.9 Voordeelregel.
Als een scheidsrechter van mening is dat een fout geen nadeel geeft aan het team in balbezit, mag de scheidsrechter beslissen om niet te fluiten en het spel te laten doorspelen.

I.3 Een zware opzettelijke overtreding

- I.3.1 Een zware opzettelijke overtreding is een schending van de geest van het spel.
Dit houdt in:
- opzettelijk de bal met (een deel van) het lichaam spelen (zie artikel G.2.5).
  - opzettelijk de bal uit het doelgebied halen bij een doelpoging (met uitzondering van de doelverdediger) met een duidelijke intentie om een doelpunt te voorkomen (zie artikel G.2.5 en H.5.1).
  - opzettelijk de bal in een verkeerde richting slaan tijdens een dood moment (zie artikel G.2.5)
  - opzettelijk de bal ongecontroleerd spelen in de richting van een andere persoon op zo'n manier dat het gevaarlijk of intimiderend is voor deze persoon (zie artikel G.2.5).
  - opzettelijk gooien van de stick (zie artikel G.3.5).
  - de stick heffen op zo'n manier dat het gevaarlijk of intimiderend is voor een andere persoon (zie artikel G.3.5).
  - opzettelijk slaan, houwen of steken met de stick naar een andere persoon of in zijn richting (zie artikel G.3.5).
  - opzettelijk de T-stick tussen de voor- en achterwielen van de rolstoel van een tegenspeler steken.
  - de bal aanraken en/of het speelveld betreden in het doelgebied (inclusief de doelgebiedcirkel) met (een deel van) de stick, (een deel van) de rolstoel of (een deel van) het lichaam (met uitzondering van de doelverdediger van de verdedigende partij) tijdens een doelpoging met een duidelijke intentie om een doelpunt te voorkomen (zie artikel H.5.1).
  - hinderen van de doelverdediger op om het even welke manier in het doelgebied (inclusief de doelgebiedcirkel) met (een deel van) de stick, (een deel van) de rolstoel of (een deel van) het lichaam tijdens een doelpoging met een duidelijke intentie om een doelpunt te voorkomen (zie artikel H.5.2).

- opzettelijk het doel verschuiven door middel van de rolstoel of stick tijdens een doelpoging met een duidelijke intentie om een doelpunt te voorkomen (zie artikel H.5.3).
  - ongepast fysiek contact met een andere persoon op zo'n wijze dat het gevaarlijk is voor de persoon (kwetsuur) of de rolstoel (zware rolstoelschade). (zie artikel I.1).
- I.3.2 Wanneer een speler een zware opzettelijke overtreding begaat, kan de scheidsrechter de speler bestraffen door *diskwalificatie* (rode kaart, zie artikel J.3).
- I.3.3 De wedstrijd wordt hervat met een *vrije bal* ten voordele van de tegenstanders wanneer een zware opzettelijke overtreding zich voordeed *buiten* de eigen strafbalzone.
- I.3.4 De wedstrijd wordt hervat met een *strafbal* ten voordele van de tegenstanders wanneer een zware opzettelijke overtreding zich voordeed *binnen* de eigen strafbalzone.

I.4 Wangedrag

- I.4.1 Wangedrag is een grove, opzettelijke schending van de geest van het spel in woord of gebaar. Dit houdt in:
- benaderen van een andere persoon op een grove manier door woord en/of gebaar. Vloeken, twisten, mishandelen, beledigen, discrimineren of racistische opmerkingen of gebaren (= onsportief gedrag).
  - herhaaldelijke opmerkingen of gebaren doen naar de scheidsrechter, tijdopnemer en/of scoreteller.
  - verlaten van het speelveld zonder toestemming van de scheidsrechter (zie artikel D.1.13).
  - de wedstrijd opzettelijk en herhaaldelijk vertragen.
- I.4.2 Wangedrag is niet toegestaan. De scheidsrechter kan wangedrag bestraffen door de speler te diskwalificeren (zie artikel J.3).
- I.4.3 Om wangedrag te bestraffen, mag de scheidsrechter wachten tot het volgende dood moment van de wedstrijd.
- I.4.4 Op het volgende dood moment toont de scheidsrechter de rode kaart aan de speler die gediskwalificeerd wordt.
- I.4.5 De speler in kwestie wordt van het veld gestuurd voor de rest van de wedstrijd.
- I.4.6 De wedstrijd wordt hervat met hetgeen waarvoor het spel is stopgezet.
- I.4.7 Wanneer een coach of toeschouwer schuldig is aan wangedrag, wordt deze persoon weggestuurd door de scheidsrechter (rode kaart wordt getoond.). De persoon in kwestie mag voor de rest van de wedstrijd niet in de nabijheid komen van het speelveld en mag niet meer tussenkomen tijdens die wedstrijd.

- I.4.8 Als diezelfde coach of toeschouwer, vernoemd in artikel I.4.7, nogmaals tussenkomt tijdens de wedstrijd, wordt de wedstrijd stopgezet en de ploeg waartoe die coach of toeschouwer behoort, verliest, volgens het reglement, de wedstrijd.

Artikel J.: Straffen

J.1 Waarschuwing (blauwe kaart)

- J.1.1 Een waarschuwing kan door de scheidsrechter gegeven worden aan een speler die een onopzettelijke of opzettelijke overtreding begaat (zie artikel I.2.2).
- J.1.2 De speler in kwestie krijgt een blauwe kaart van de scheidsrechter.
- J.1.3 Een speler die voor de tweede maal een waarschuwing krijgt, krijgt een tijdstraf door de scheidsrechter (zie artikel J.2).
- J.1.4 Een speler die herhaaldelijke waarschuwingen krijgt, wordt gediskwalificeerd door de scheidsrechter (zie artikel J.3.).

J.2 Tijdstraf (gele kaart)

- J.2.1 Een tijdstraf kan gegeven worden aan een speler die:
- een (on)opzettelijke fout begaat.
  - reeds een waarschuwing gekregen heeft.
  - herhaaldelijk onopzettelijke fouten begaat.
- J.2.2 De speler in kwestie krijgt een gele kaart van de scheidsrechter en wordt van het speelveld gezonden.
- J.2.3 De speler verlaat het speelveld via de uitgang en gaat zitten in de tijdstrafzone aan het einde van de eigen teamzone.
- J.2.4 Een speler met een tijdstraf mag niet vervangen worden.
- J.2.5 De tijdopnemer houdt de tijd van de tijdstraf bij door middel van een chronometer.
- J.2.6 De duur van een tijdstraf is maximaal 2 minuten. Van zodra er tijdens de tijdstraf gescoord wordt tegen het team van de gestrafte speler, stopt de tijdstraf van de speler in kwestie.
- J.2.7 De tijd van de tijdstraf start van zodra de wedstrijd hervat wordt nadat de speler in kwestie het speelveld heeft verlaten.
- J.2.8 Wanneer de maximale tijd van de tijdstraf voorbij is, verwittigt de tijdopnemer de scheidsrechters door middel van een signaal.
- J.2.9 De speler mag terug het veld betreden onmiddellijk nadat het signaal gegeven werd of een doelpunt gescoord is (zie artikel J.2.6).

J.2.10 De scoreteller schrijft op het wedstrijdformulier de wedstrijdtijd en het nummer van de gestrafte speler.

J.3 Diskwalificatie (rode kaart)

- J.3.1 Diskwalificatie kan door de scheidsrechter gegeven worden aan een speler die:
- een zware opzettelijke overtreding begaat (zie artikel I.3).
  - schuldig is aan wangedrag (zie artikel I.4).
  - een tweede gele kaart krijgt in dezelfde wedstrijd.
- J.3.2 De speler in kwestie wordt door de scheidsrechter van het veld gestuurd voor de verdere duur van de wedstrijd.
- J.3.3 De speler verlaat het speelveld via de uitgang en gaat zitten in de tijdsstrafzone aan het einde van de eigen teamzone.
- J.3.4 De speler mag niet vervangen worden.
- J.3.5 De scoreteller schrijft op het wedstrijdformulier de wedstrijdtijd en het nummer van de gestrafte speler.

Artikel K.: Spelhervatting

K.1 Beginbal

- K.1.1 Een beginbal wordt genomen vanaf de middenstip bij de start van elke wedstrijd helft en na het scoren van een doelpunt.
- K.1.2 Het team dat bij de start van de eerste wedstrijd helft niet de eerste beginbal genomen heeft, zal de beginbal spelen bij de start van de tweede wedstrijd helft.
- K.1.3 De speler die de beginbal gaat nemen, neemt zo snel mogelijk zijn positie in.
- K.1.4 Alle teamgenoten van de speler die de beginbal neemt, nemen zo snel mogelijk hun positie in op de eigen speelhelft achter de middenlijn totdat de bal aangeraakt is.
- K.1.5 Alle tegenstanders nemen zo snel mogelijk hun positie in op hun eigen strafbalzone totdat de bal is aangeraakt.
- K.1.6 Van zodra de scheidsrechter het fluitsignaal geeft, moet de speler die de beginbal neemt een pass geven en mag de bal niet opnieuw spelen totdat een andere speler de bal heeft aangeraakt.
- K.1.7 De beginbal is indirect wat wil zeggen dat een doelpunt niet kan gescoord worden met een beginbal tenzij een andere speler, op de aanvallende speelhelft, de bal heeft aangeraakt .
- K.1.8 Overtreding van artikel K.1.3 tot en met K.1.7 kan bestraft worden door de scheidsrechter volgens artikel I.2 en artikel J..

K.2 Scheidsrechtersbal

- K.2.1 Een scheidsrechtersbal wordt gegeven om het spel te hervatten:
- wanneer twee tegenstanders gelijktijdig een overtreding tegen elkaar begaan.
  - wanneer de doelvdediger de bal langer dan 3 seconden belemmert met de rolstoel en/of stick buiten het eigen doelgebied, maar binnen de eigen strafbalzone (zie artikel H.4.2).
  - wanneer er een bal-vast-situatie is (zie artikel H.3).
  - wanneer de scheidsrechter de wedstrijd wegens een blessure van een speler heeft onderbroken.
  - wanneer de scheidsrechter de wedstrijd wegens een of andere reden, anders dan een fout of overtreding, heeft onderbroken.
- K.2.2 De scheidsrechtersbal wordt genomen:
- aan de strafbalstip indien de scheidsrechtersbal is toegekend binnen de strafbalzone.
  - aan de middenstip indien de scheidsrechtersbal is toegekend binnen de neutrale zone.
- K.2.3 Één speler van beide teams neemt de scheidsrechtersbal.
- K.2.4 De twee spelers die de scheidsrechtersbal nemen, stellen zich zo snel mogelijk op, met hun rolstoelen langs hun eigen speelhelft van de strafbalstip/middenstip zonder de bal aan te raken.
Overtreding van dit artikel kan bestraft worden volgens artikel I.2 en artikel J..
- K.2.5 Alle andere spelers stellen zich zo snel mogelijk op, tenminste 2m van de bal en de spelers die de scheidsrechtersbal nemen, totdat de scheidsrechter een fluitsignaal geeft.
Overtreding van dit artikel kan bestraft worden volgens artikel I.2 en artikel J..
- K.2.6 Van zodra de scheidsrechter het fluitsignaal geeft, mogen beide spelers de bal spelen.

K.3 Keeperbal

- K.3.1 Een keeperbal wordt toegekend aan de doelvdediger als de bal langer dan 3 seconden zo goed als stil blijft liggen binnen het eigen doelgebied, inclusief de doellijn en de doelgebiedlijn (zie artikel H.4.1).
- K.3.2 Een keeperbal mag genomen worden op een willekeurige plaats op de doelgebiedlijn.
- K.3.3 De speler die op het moment van de toekenning van een keeperbal als doelvdediger fungeerde, moet de keeperbal nemen.
- K.3.4 De doelvdediger stelt zich zo snel mogelijk op.
Overtreding van dit artikel kan bestraft worden volgens artikel I.2 en artikel J..

- K.3.5 Alle tegenstanders stellen zich zo snel mogelijk op buiten de strafbalzone en blijven daar tot de bal aangeraakt wordt door de doelverdediger nadat de scheidsrechter het fluitsignaal gegeven heeft.
Overtreding van dit artikel kan bestraft worden volgens artikel I.2 en artikel J..
- K.3.6 Op het moment dat de keeperbal genomen wordt, moet de bal stilliggen.
- K.3.7 Van zodra de scheidsrechter het fluitsignaal geeft, moet de doelverdediger de bal passen.
- K.3.8 De speler die de keeperbal neemt, moet deze passen en mag de bal niet opnieuw bespelen voordat een medespeler of tegenstander de bal aangeraakt heeft.
Overtreding van dit artikel kan bestraft worden volgens artikel I.2 en artikel J..

K.4 Vrije bal

- K.4.1 Een vrije bal wordt toegekend aan de tegenstander wanneer een speler een overtreding begaat die niet met een strafbal wordt bestraft.
- K.4.2 De vrije bal wordt genomen op de strafbalstip indien de overtreding *binnen de strafbalzone* plaats vond.
- K.4.3 De vrije bal wordt genomen op de plaats van de overtreding indien de overtreding *binnen de neutrale zone* plaats vond.
- K.4.4 Elke speler van het team aan wie de vrije bal is toegekend, mag de vrije bal nemen.
- K.4.5 De speler die de vrije bal neemt, stelt zich zo snel mogelijk op.
Overtreding van dit artikel kan bestraft worden volgens artikel I.2 en artikel J..
- K.4.6 Alle andere spelers stellen zich zo snel mogelijk op, tenminste 2m van de bal en de speler die de vrije bal neemt, totdat de bal is aangeraakt.
Overtreding van dit artikel kan bestraft worden volgens artikel I.2 en artikel J..
- K.4.7 Op het moment dat de vrije bal genomen wordt, moet de bal stilliggen.
- K.4.8 Van zodra de scheidsrechter het fluitsignaal geeft, moet de vrije bal genomen worden.
- K.4.9 De speler die de vrije bal neemt, moet deze passen en mag de bal niet opnieuw bespelen, voordat een medespeler of tegenstander de bal aangeraakt heeft.
Overtreding van dit artikel kan bestraft worden volgens artikel I.2 en artikel J..

- K.4.10 Elke vrije bal genomen vanaf de strafbalstip van de tegenstanders is indirect; een doelpunt dat direct gescoord wordt (dit wil zeggen dat geen enkele andere speler de bal aangeraakt heeft met de stick of rolstoel op de aanvallende helft van het speelveld) telt niet. Een vrije bal wordt toegekend aan de tegenstanders.
- K.4.11 Elke vrije bal genomen vanaf de neutrale zone is direct; een doelpunt kan direct gescoord worden met inachtneming van artikel H.1.5.

K.5 Strafbal

- K.5.1 Een strafbal wordt aan de tegenstander toegekend, wanneer een speler opzettelijk een overtreding begaat binnen de eigen strafbalzone.
- K.5.2 De strafbal wordt genomen vanaf de strafbalstip.
- K.5.3 De strafbal mag door een willekeurige speler van de partij aan wie de strafbal is toegekend genomen worden, mits deze op het moment van toekenning in het veld stond.
- K.5.4 De strafbal wordt verdedigd door de doelverdediger die op het moment van toekenning als zodanig functioneerde. Indien de doelverdediger zelf de fout begaat en een tijdsstraf of diskwalificatie krijgt, mag enkel de T-stickspeler die op dat moment functioneerde als veldspeler plaats nemen in het doel en de strafbal verdedigen.
- K.5.5 De speler die de strafbal gaat nemen en de doelverdediger die de strafbal verdedigt, nemen zo snel mogelijk hun posities in.
- K.5.6 Alle andere spelers staan zo snel mogelijk achter de strafballijn en op minimum 2m afstand van de bal en de strafbalnemer.
- K.5.7 De doelverdediger dient op het moment van uitvoering met de achterkant van tenminste één achterwiel op maximaal 30cm van de doellijn te staan.
- K.5.8 De doelverdediger mag zijn rolstoel niet verplaatsen tot aan het moment dat de bal door de strafbalnemer aangeraakt is. Indien de doelverdediger te vroeg beweegt, wordt de strafbal opnieuw toegekend, tenzij er een doelpunt uit voortvloeide.
- K.5.9 Nadat de scheidsrechter het fluitsignaal hiertoe gegeven heeft, dient de nemer van de strafbal deze zo snel mogelijk uit te voeren.
- K.5.10 Aanrijden om de bal te kunnen spelen is toegestaan.
- K.5.11 De speler die de strafbal neemt, moet de bal in een vloeiende beweging naar voor spelen.
- K.5.12 De speler die de strafbal neemt, mag niet met de bal aan de stick rijden.
- K.5.13 De speler die de strafbal neemt, mag de bal niet opnieuw raken voordat deze door een andere speler, de doelverdediger, het doel of de veldbegrenzing aangeraakt is.

- K.5.14 Van zodra de bal is aangeraakt, na het fluitsignaal van de scheidsrechter, mogen alle spelers inrijden en proberen de bal te spelen.
- K.5.15 Overtreding van artikel K.5.4 tot en met artikel K.5.14 kunnen bestraft worden volgens artikel I.2. en artikel G..

K.6 Strafbalreeksen

- K.6.1 Indien op de laatste competitiedag van de reguliere competitie twee of meer ploegen met gelijke punten eindigen, beslist een strafbalreeks over de uiteindelijke eindrangschikking van deze ploegen.
- K.6.2 Eerste strafbalreeks: 3 spelers van elk team moeten elk een strafbal nemen.
- K.6.3 Procedure van de eerste strafbalreeks:
- de scheidsrechter beslist welk doel wordt gebruikt.
  - de hoofdscheidsrechter gooit een munt op tussen beide aanvoerders. De winnaar van de toss beslist welk team zal starten met het nemen van de strafballen.
  - de coach moet schriftelijk de scheidsrechters en scoreteller op de hoogte brengen van de nummers van de 3 spelers en de volgorde waarin zij de strafballen nemen.
  - de coach moet schriftelijk de scheidsrechters en scoreteller op de hoogte brengen wie de doelverdediger zal zijn.
  - de scheidsrechters moeten er voor zorgen dat de strafballen genomen worden in de exacte volgorde die de coach heeft opgegeven.
  - enkel de spelers die de strafballen zullen nemen, de doelverdedigers en de scheidsrechters zijn op het speelveld aanwezig.
  - de strafballen moeten om de beurt genomen worden.
  - de 3 spelers van elk team moeten elk één strafbal nemen.
  - indien tijdens de eerste strafbalreeks een beslissende uitslag wordt bereikt, (dit gebeurt wanneer een team met meer doelpunten leidt dan dat het andere team nog strafballen over heeft) eindigt het winnende team vóór het andere team in de eindrangschikking.
  - indien de score na de eerste strafbalreeks nog steeds gelijk is, moet de wedstrijd beslist worden met een tweede strafbalreeks.
- K.6.4 Tweede strafbalreeks:
- indien de score na de eerste strafbalreeks nog steeds gelijk is, zullen de spelers om de beurt een strafbal nemen tot er een beslissend resultaat wordt bereikt.
- K.6.5 Procedure van de tweede strafbalreeks:
- de spelers zullen om de beurt een strafbal nemen tot een beslissend resultaat wordt bereikt.
  - de coach beslist welke spelers de strafballen zullen nemen en in welke volgorde.
  - als de teams niet over hetzelfde aantal spelers beschikken, wordt de grens bepaald bij het laagste aantal.
  - de doelverdediger van de eerste strafbalreeks zal ook doelverdediger zijn tijdens de tweede strafbalreeks.

- tijdens de tweede strafbalreeks wordt een beslissend resultaat bereikt wanneer één team, na het nemen van een gelijk aantal strafballen, één doelpunt meer heeft gemaakt dan het andere team. Het winnende team eindigt vóór het andere team in de eindrangschikking.
- wanneer alle opgegeven spelers van een team een strafbal hebben genomen en er nog steeds geen beslissend resultaat werd bereikt, zal er een derde strafbalreeks plaatsvinden op dezelfde manier als de tweede strafbalreeks. Dit telkens opnieuw tot er een beslissend resultaat wordt bereikt.
- indien tijdens de tweede strafbalreeks een beslissende uitslag wordt bereikt, eindigt het winnende team vóór het andere team in de eindrangschikking.

K.6.6 Wanneer, bij het opmaken van de eindrangschikking, 3 teams op de eerste plaats zijn geëindigd, zal elk team een eerste strafbalreeks krijgen. Indien nodig ook een tweede strafbalreeks.

K.6.7 Wanneer één van de genoteerde spelers een tijdstraf oploopt, mag de coach een andere speler kiezen die nog niet genoteerd staat, om de gestrafte speler te vervangen. Wanneer een doelverdediger een tijdstraf oploopt, mag de coach een andere doelverdediger kiezen om de gestrafte speler te vervangen.

Appendix 1.: Signalen voor de scheidsrechters

Ap.1.1 Algemene signalen

- Time-in: hand beweegt op en neer naar de tijdopnemer.
- Time-out: maak T-sigitaal met de wijsvinger tegen de andere handpalm in de richting van de tijdopnemer.
- Belaste time-out: maak T-sigitaal met één hand tegen de andere handpalm in de richting van de tijdopnemer.
- Doelpunt: wijs met beide gestrekte armen en wijsvingers in de richting van het doel.
- Ongeldig doelpunt: armen vóór het lichaam over elkaar bewegen.
- Voordeelregel: wijs met uitgestrekte arm en open hand met gesloten vingers in de richting van de aanvalshelft. De andere voorarm maakt draaibewegingen.
- Spelerswissel: draai vuisten om elkaar heen.
- Einde speelhelft/wisselen van speelhelft: kruis onderarmen voor de borst.
- Einde van de wedstrijd: wijs met beide handen (handpalmen naar boven gericht) in de richting van de uitgang/wedstrijdtafel.

Ap.1.2 Signalen bij overtredingen

- 3-seconden regel: met uitgestrekte arm 3 vingers zijwaarts richten. Tel hoorbaar tot drie.
- Bal-vast-situatie: hand om vuist leggen.
- Platgereden bal: duw 2 handen tegen elkaar.
- Doelgebiedregel: beweeg met de hand boven het doelgebied.
- Te hoge bal: sluit vóór het lichaam beide onderarmen met open handen. De bovenste onderarm en hand bewegen op en neer.
- Uitbal: wijs met uitgestrekte arm en hand in de richting van de speelvloer waar de bal het speelveld verlaten heeft.
- Foutief stickgebruik: beweeg uitgestrekte arm met vuist op en neer.
- Haken: maak een haakbeweging met één arm.
- Vasthouden: maak een vasthoudbeweging met één vuist voor het lichaam.
- Hinderen: grijp pols met andere hand vast.

- Wegduwen: duw beide handen van het lichaam weg.
- Botsen: sla met de vuist op de open handpalm van de andere hand.
- Obstructie: plaats beide handen op de heupen.
- Doordringen: draai gebalde vuist met uitgestrekte arm.
- Afsnijden: sla met de zijkant van de ene hand tegen de pols van de andere arm.
- Onopzettelijke overtreding:
hou één uitgestrekte arm, vingers bij elkaar, boven het hoofd.
- Dubbele fout: hou beide uitgestrekte armen, vingers bij elkaar, boven het hoofd.
- Opzettelijke overtreding:
hou één uitgestrekte arm met gebalde vuist boven het hoofd.
- Grove opzettelijke overtreding/wangedrag:
hou beide uitgestrekte armen met gebalde vuisten boven het hoofd.

Ap.1.3 Signalen bij straffen

- Waarschuwing: maak met een opgestoken vinger een waarschuwend teken naar de speler. Toon een blauwe kaart en geef een korte uitleg aan de speler.
- Tijdstraf: hou 2 vingers omhoog en wijs met de wijsvinger van de andere hand in de richting van de uitgang/wedstrijdtafel. Toon een gele kaart.
- Diskwalificatie: wijs met de wijsvinger van de ene hand in de richting van de uitgang/wedstrijdtafel. Toon met de andere hand een rode kaart.

Ap.1.4 Signalen bij spelhervatting

- Scheidsrechtersbal:hou beide uitgestrekte armen met gebalde vuisten en duimen omhoog.
- Vrije bal/keeperbal/beginbal:
wijs met de wijsvinger van de ene hand naar de plaats waar de bal moet worden genomen. Wijs met de andere, uitgestrekte arm in de richting van de aanvalshelft.
- Strafbal: wijs met de wijsvinger in de richting van de strafbalstip.

Appendix 2.: Overtredingen, straffen en spelhervatting

Overtredingen	Gebied	Straf	Spelhervatting
Gelijktijdige overtreding	Hele gebied	Zie eerder wat hiermee wordt bedoeld	Scheidsrechtersbal
Onopzettelijke overtreding	Hele gebied	Waarschuwing (blauwe kaart) of Tijdstraf (gele kaart)	Vrije bal
Opzettelijke overtreding	Buiten het eigen strafbalgebied	Waarschuwing (blauwe kaart) of Tijdstraf (gele kaart)	Vrije bal
Opzettelijke overtreding	Binnen het eigen strafbalgebied	Tijdstraf (gele kaart)	Strafbal
Grove opzettelijke overtreding	Buiten het eigen strafbalgebied	Diskwalificatie (rode kaart)	Vrije bal
Grove opzettelijke overtreding	Binnen het eigen strafbalgebied	Diskwalificatie (rode kaart)	Strafbal
Wangedrag	Hele gebied	Diskwalificatie (rode kaart)	Hangt af waarvoor de wedstrijd is stil gelegd

Appendix 3.: Toelichting bij "Persoonlijk contact"

Veel beslissingen omtrent 'persoonlijk contact' zijn gebaseerd op de volgende basisprincipes:

- a) het is de plicht van elke speler om 'persoonlijk contact' te vermijden.
- b) elke speler mag een plaats innemen in het veld die niet reeds door een tegenstander is ingenomen, mits hij bij het innemen van die plaats geen contact maakt en rekening houdt met de factoren 'tijd' en 'ruimte'.
- c) als tengevolge van contact een overtreding plaatsvindt, wordt de overtreding begaan door de speler die voor het contact verantwoordelijk is.

Ap.3.1 Persoonlijk contact is niet toegestaan!

Hoewel, theoretisch gezien, rolstoelhockey geen 'contactsport' is, is het bijna onmogelijk om contact te vermijden aangezien meerdere rolstoelen zich met enige snelheid over het beschikbare speelveld bewegen.

Wanneer 'persoonlijk contact' resulteert uit een rechtmatige poging om de bal te spelen, wordt dit beschouwd als toevallig en wordt dit niet bestraft tenzij de speler waartegen het contact is begaan er nadeel van ondervindt.

Een speler die stil staat, kan nooit verantwoordelijk zijn voor 'persoonlijk contact'.

Ap.3.2 Persoonlijk contact

De factoren 'tijd' en 'ruimte' spelen een heel belangrijke rol bij het beoordelen van 'persoonlijk contact'.

De factor 'tijd' hangt af van de snelheid van de rolstoel.

De factor 'ruimte' hangt af van de positie van de eigen rolstoel, de positie van de teamgenoten en tegenstanders, de positie van de doelen en de positie van de veldbegrenzing. Samenvoegen van de factoren 'tijd' en 'ruimte' levert de verplaatsingslijnen van de spelers op.

Bij gekruiste verplaatsingslijnen, moet de speler de tegenstander de gelegenheid geven te stoppen of te veranderen van verplaatsingslijn.

Bij parallelle verplaatsingslijnen, moet de speler de tegenstander de gelegenheid geven zijn eigen verplaatsingslijn te vervolgen.

Een speler mag zich zowel voorwaarts als achterwaarts verplaatsen.

Ap.3.3 Botsen

Als verplaatsingslijnen worden gekruist, bestaat het risico dat er op het snijpunt een botsing ontstaat. Om te oordelen wie verantwoordelijk is voor de botsing moet er gekeken worden naar wie het initiatief nam om de actie te ondernemen en waar de botsing plaatsvond. De speler van wie de rolstoel aan de zijkant is geraakt wordt aanzien als de speler die eerst op het snijpunt aanwezig was. De speler die de zijkant van de rolstoel heeft geraakt heeft dan de overtreding begaan.

Onder de term 'botsen' verstaat men ook het plots wegdraaien van een speler die, in een poging om bv. de bal weg te slaan, daardoor contact maakt met een andere speler.

Ap.3.4 Afschermen/hinderen

Afschermen is verhinderen dat een tegenstander, die geen balbezit heeft, zijn uiteindelijke positie bereikt.
Afschermen kan wel of niet worden aanvaard.

Ap.3.5 Aanvaard afschermen

Afschermen is aanvaard, wanneer de speler die probeert af te scherpen, stil staat of beweegt zonder 'persoonlijk contact' te maken. Op die manier is de afgeschermd speler toch nog in staat zijn verplaatsingslijn te vervolgen of van richting te veranderen.

Ap.3.6 Ongeoorloofd afschermen

Afschermen is niet aanvaard, wanneer de speler die probeert af te scherpen, beweegt en 'persoonlijk contact' maakt. De tegenstander kreeg dus niet de gelegenheid om zijn verplaatsingslijn te vervolgen en/of op tijd te stoppen. De speler die dit veroorzaakt, is schuldig aan obstructie en maakt een overtreding.

Wanneer een stilstaande speler afscherming bereikt binnen het directe gezichtsveld, hetzij vóór of langs de zijkant van de bewegende afgeschermd tegenspeler, en dit resulteert in 'persoonlijk contact', dan wordt de afgeschermd speler verantwoordelijk geacht voor dit contact en begaat hij een overtreding. Wanneer het afschermen gebeurt buiten het gezichtsveld van de tegenspeler dan is geen enkele obstructie geoorloofd. De speler die probeert af te scherpen moet er voor zorgen dat de tegenspeler voldoende ruimte krijgt om 'persoonlijk contact' te vermijden.

Ongeoorloofd contact met een afgeschermd speler wordt beschouwd als overtreding.

Een stilstaande speler kan nooit ongeoorloofd afscherpen.

Ap.3.7 Blokken en obstructie

Een speler die een blok zet, maakt een overtreding wanneer die speler zó plots in de verplaatsingslijn van een tegenstander komt dat wegduwen of botsen onvermijdelijk wordt (= obstructie).

Een speler die probeert een blok te zetten, begaat obstructie wanneer hij, door zich te bewegen, 'persoonlijk contact' maakt met een tegenstander die stilstaat of zich terugtrekt,.

In andere gevallen, wanneer 'persoonlijk contact' plaats vindt bij een poging een blok te zetten bij twee bewegende spelers, dan kunnen beide spelers de overtreding begaan.

In geval van twijfel ligt de grootste verantwoordelijkheid bij de speler die het blok probeert te zetten.

Blokken is dus toegestaan op voorwaarde dat er, in geval van het kruisen van de verplaatsingslijnen, geen obstructie ontstaat en dat de tegenstander de gelegenheid krijgt om zijn eigen rechte lijn voort te zetten.

Ap.3.8 Het drijven van de bal

Het is een speler in balbezit niet toegestaan om op een tegenstander in te rijden of 'persoonlijk contact' te maken met die tegenstander.

Het is een speler in balbezit ook niet toegestaan om tussen de tegenstanders door te rijden of tussen een tegenstander en de veldbegrenzing in te rijden (=doordringen) tenzij er een goede kans bestaat dat het mogelijk is om door te breken zonder 'persoonlijk contact' te maken.

Wanneer een speler die de bal drijft een tegenstander passeert, zonder 'persoonlijk contact' te maken en op die manier een voorsprong uitbouwt, ligt de grootste verantwoordelijkheid om contact te vermijden bij de tegenstander.

Wanneer een speler die de bal drijft een rechte baan voor zich heeft, mag deze speler niet van zijn verplaatsingslijn geduwd worden door een tegenstander.

Als deze tegenstander er echter in slaagt om een correcte, defensieve positie op deze verplaatsingslijn in te nemen, ligt de verantwoordelijkheid bij de speler die de bal drijft om contact te vermijden, te stoppen of van richting te veranderen.

Ap.3.9 Het verdedigen van een speler in balbezit

De speler in balbezit moet er van uitgaan dat er altijd op hem zal verdedigd worden, ook als de actie in een fractie van een seconde gebeurt.

Wanneer een verdedigende speler een correcte, defensieve positie heeft ingenomen, moeten beide spelers rekening houden met beide verplaatsingslijnen: de speler die zijn eigen verplaatsingslijn plots verlaat is verantwoordelijk voor het 'persoonlijk contact' en heeft de overtreding begaan. Als een verdedigende speler een tegenstander wegduwt, is het de verdedigende speler die de overtreding begaat.

De speler in balbezit moet rekening houden met de factor 'ruimte': de speler mag een tegenstander, de veldbegrenzing of het doel niet wegduwen. De speler die de bal drijft is dan verantwoordelijk voor het 'persoonlijk contact' aangezien hij er moet op toezien of er voldoende ruimte is en of hij moet stoppen of van richting veranderen.

Ap.3.10 Het verdedigen van een speler zonder balbezit

Een speler zonder balbezit heeft het recht om zich vrij te bewegen over het hele speelveld en mag om het even welke positie innemen die nog niet werd ingenomen door een andere speler.

De aanvaller en verdediger moeten echter wel rekening houden met de elementen 'tijd' en 'ruimte'. Dit houdt in dat een speler zonder balbezit, die behoort tot het aanvallende of verdedigende team, zich niet te dicht mag begeven bij een bewegende of stilstaande tegenstander. De afstand tussen verdediger en aanvaller hangt altijd af van de snelheid van de spelers. Het is daarenboven niet toegestaan om te snel een positie in te nemen op de verplaatsingslijn van een tegenstander zodat deze niet genoeg tijd of ruimte heeft om te stoppen of van richting te veranderen.

Indien een speler, bij het innemen van zijn positie, 'persoonlijk contact' maakt en geen rekening houdt met de factoren 'tijd' en 'ruimte', mag de scheidsrechter fluiten voor een overtreding. Als een verdedigende speler een correcte, verdedigende positie heeft ingenomen, mag hij zijn tegenstander niet verhinderen hem te passeren door plotseling in de baan van die tegenstander te gaan staan (=obstructie). Wanneer een verdediger een correcte, verdedigende positie heeft ingenomen, mag deze zich wegdraaien of voor- of achterwaarts bewegen om in de verplaatsingslijn te blijven van de tegenstander.

De verdediger mag zich niet draaien of bewegen naar de tegenstander toe. Wanneer er dan 'persoonlijk contact' ontstaat is de verdedigende speler in fout. De verdedigende speler moet de factor 'ruimte' respecteren: de ruimte tussen de tegenstander en de verdediger.

Ap.3.11 Definities omtrent 'persoonlijk contact'

- Haken:** Het plaatsen van de eigen stick om het lichaam, de stick of rolstoel van een speler om te proberen deze te stoppen, te hinderen, de stick te liften, de tegenstander vast te houden of de stick uit de hand te rijden.
- Vasthouden:** Met de handen, voeten of eigen rolstoel het lichaam, de stick of rolstoel vasthouden om te proberen de beweging van die speler te belemmeren.
- Slaan/Steken/Slaan met de bovenkant van de stick:**
Stickcontact met het lichaam van een andere speler.
- Hinderen:** Het contact maken met de eigen rolstoel tegen de rolstoel van een tegenstander en zo de vrijheid van die speler belemmeren.
- Wegduwen:** Het rolstoelcontact dat ontstaat wanneer een speler een tegenstander wegduwt of probeert weg te duwen door (geleidelijk aan) naar die tegenstander toe te rijden.
- Botsen:** Het rolstoelcontact dat ontstaat wanneer de verplaatsingslijnen van twee spelers gekruist worden, of wanneer één van beide spelers plots van baan verandert.
- Obstructie:** Het plots bewegen of stoppen in de bewegingslijn van een tegenstander zodat het voor de speler onmogelijk wordt om een botsing te voorkomen. Obstructie is een defensieve overtreding.
- Doordringen:** Het contact dat ontstaat wanneer een speler, met of zonder bal, halsstarrig zijn pad blijft vervolgen en op die manier contact maakt met een doelnet, de veldbegrenzing of een tegenstander die daar op een correcte, verdedigende manier aanwezig is. Doordringen is een aanvallende overtreding.
- Afsnijden** Is contact maken met een tegenstander, terwijl men in parallelle richting rijdt met die speler, gebruikmakend van een kleine voorsprong of een hogere snelheid met de bedoeling plots van richting te veranderen en de tegenstander de pas af te snijden of een poging te doen de bal te bereiken. De tegenstander heeft dan geen mogelijkheid meer om uit de weg te gaan.
- Afschermen/Hinderen:**
Een poging om een tegenstander, die niet in balbezit is, te verhinderen de plaats te bereiken waar hij naar op weg is. Afschermen/hinderen is enkel toegestaan als er geen 'persoonlijk contact' ontstaat.

Blokken: Het tegenhouden van een tegenstander met de bedoeling de weg vrij te houden voor een speler uit het eigen team.
Blokken is enkel toegestaan als er geen 'persoonlijk contact' ontstaat.

Appendix 4.: Bronvermelding

Dit reglement is gebaseerd op 'Game Rules International Committee of Electric Wheelchair Hockey (ICEWH)' edition 2005 en kwam tot stand dankzij Kenny Verbraekel en Hubert Keppens, verantwoordelijken commissie reglementen binnen de Commissie Elektrische Rolstoelhockey.